

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії та історії світової літератури

КУРСОВА РОБОТА

з історії української літератури

на тему: Художня інтрига у романі Іларіона Павлюка

«Я бачу, вас цікавить п'ятьма»: типологія й міфоакценти

студентки групи СЛукр 03-20

педагогічного факультету романо-
германської та української філології,

спеціальності 014 Середня освіта,

спеціалізації 014.01 Українська мова

і література, освітньої програми

Українська мова і література,
англійська мова, зарубіжна література

Маслак Дар'ї Олегівни

Науковий керівник – професор Мейзерська Т. С

Київ – 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ІНТРИГИ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ.....	5
1.1 Поняття «інтриги» в художньому тексті	5
1.2 Типологія і прийоми літературної інтриги.....	8
1.3 Ілларіон Павлюк – майстер художньої інтриги	11
РОЗДІЛ 2. Художня інтрига як основний елемент у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить пітьма»	15
2.1. Особливості творення художньої інтриги у романі	15
2.2. Художня деталь як важливий інтриготворчий чинник.....	18
ВИСНОВКИ.....	25
РЕЗЮМЕ	28
RESUME.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Інтрига в літературі – важливий чинник утримання уваги читача впродовж усього твору. Вона виступає важливим емоційним чинником напруги, страху, невдоволення, чи радості, коли перед читачем розкривається найважливіша таємниця твору.

Інтрига притаманна для творів усіх жанрів, адже коли перестає поставати питання «що буде далі?», втрачається будь-який інтерес. Саме тому автори прагнуть використовувати цей прийом у кожному своєму творі як запоруку зацікавленості читачів.

На думку вчених, цей художній прийом виник ще в античній літературі, а згодом інтрига почала набувати якості художнього прийому та широко використовуватися в пізніших творах.

У художній літературі інтрига використовується письменниками у різних її видах та проявах. Наприклад, це може бути прийом зворотної оповіді, напруга у безвихідній ситуації, лжеінтрига, інтрига слова тощо.

Вивчаючи інтригу, психологи-когнітивісти А. Ортоні, А. Клор і Дж. Коллінс зазначають, що напруга складається з трьох елементів: страху, надії та «когнітивного стану невизначеності» [18]. Перші два елементи визначаються як «емоції перспективи», коли читач боїться можливості поганого кінця, сподіваючись при цьому на хороший. Від третього «стану невизначеності» залежить тривалість інтриги у творі.

Актуальність дослідження полягає в необхідності вивчення літературних прийомів інтриги у творчості сучасних українських прозаїків, яка ще не постала предметом пильної уваги літературознавців. Адже сучасні письменники прагнуть творити «історії, які хочеться читати», засвоюючи та примножуючи кращі традиції формування зацікавленості читача.

Мета дослідження – комплексний аналіз художньої інтриги у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма».

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання низки завдань:

- 1) проаналізувати теоретичні концепції поняття «інтриги» в художньому творі;
- 2) систематизувати основні види і прийоми літературної інтриги;
- 3) виокремити особливості творення художньої інтриги у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»;
- 4) визначити роль художньої деталі як важливого інтриготворчого чинника у романі «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»;
- 5) схарактеризувати смислотворчі функції міфологічної образності та літературно-мистецьких алюзій у розбудові енігматичного простору роману.

Об'єктом дослідження є роман Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма».

Предметом дослідження постають засоби творення художньої інтриги у романі.

Методологічні засади роботи. У роботі використано комплексний підхід до аналізу тексту. Методологічну основу роботи складають герменевтичний, структурно-семіотичний, наративний та інтертекстуальний методи літературознавчого дослідження.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ІНТРИГИ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ

1.1 Поняття «інтриги» в художньому тексті

Художня інтрига, як один із головних літературних прийомів, спрямована на утримання уваги читача, його зацікавлення описаними у творі подіями. Вона є характерною для творів різних жанрів. Сучасна теоретико-літературознавча думка накопичила чимало прикладів майстерного використання письменниками різних типів і форм інтригування своїх читачів.

Літературна енциклопедія визначає художню інтригу, як: "... характерний для драматичних (і частково епічних) творів спосіб організації дії. Інтрига виражається в тому, що дійова особа (або група їх) прагне здійснити будь-який план, свою лінію поведінки, вступаючи в боротьбу з іншими персонажами. Навколо цієї інтриги, тобто певної системи відносин між дійовими особами, і розташовуються події, що розгортаються в творі і організовуються таким чином в певну систему. Розвиток інтриги і визначає характер дії, рух твору, що закінчується перемогою однієї з сторін, що борються, розв'язкою ...» [5, с. 433].

В українській термінології слово «інтрига», як правило, використовується для опису напруженого відчуття людини в очікуванні на результат певних подій. Дослідник Р. Геріг, скажімо, наголошує на тому, що інтрига виникає внаслідок браку знань читача про якийсь особливо важливий момент у розповіді [16, с. 79]. Від цього виникає сильне відчуття емоційного напруження та очікування розв'язки подій. У цей момент читач, затамувавши подих, ніби передчуває, що ось-ось відбудеться якась небезпечна ситуація. Такої ж думки дотримуються і дослідники Ед Тан та Гійсберт Дітевіг (1996), які зазначають, що напруга «нерозривно пов'язана з поняттям очікування» [15, с. 88].

Часто напруження створюється письменниками завдяки приховуванню деякої інформації (критичних поворотів сюжету, мотивів поведінки персонажа тощо). Автор зберігає у таємниці певні деталі, лише натякаючи на можливі варіанти розгадки. Саме тому, поняття «таємниці» та «інтриги» взаємопов'язані.

Слід зазначити, що інтрига не завжди має під собою формування відчуття страху чи напруги, адже неодмінним чинником цього прийому виступає і задоволення читача. Дослідник Вільям Брюер (1996), скажімо, порівнює інтригу з «дивною сумішшю болю та насолоди», «смачною агонією», «солодким болем тривоги» тощо [22, с. 109]. Важливо розуміти, що «відчуття очікування» викликає у читачеві збудження, захват, інтерес і, навіть, самозабуття та повне занурення в історію. Такий спектр емоцій пояснюється сумішшю страху та задоволення, які так майстерно поєднує у собі художня інтрига.

Оскільки інтрига поєднує дві протилежні емоції людини, вона може служити як засобом розваги та залучення читача, так і впливати на ідейно-змістовний план твору. Таким чином, інтригу можна поділити на зовнішню (сюжетотворчу, фабульну) і внутрішню (ідейно-змістовну, пов'язану зі зміною душевного стану персонажів).

Професор Л. Клісміс виокремив конкретну схему, застосування якої є запорукою ефективної інтриги. На його думку, існує два важливих складники, що забезпечують ефективність інтриги у творі – це структура та особа [17, с. 2]. Структуру він описує як чітко продуманий автором хід подій, що зумовлює розумно побудовану маніпуляцію, дозованість видачі інформації та сюрприз у вигляді неочікуваного повороту подій. Водночас структура, яку моделює автор, має будуватися поступово, з перспективою наростання, адже інтрига створюється з часом, відповідно до авторських маніпуляцій невизначеності.

Структура розглядається також як своєрідний фундамент, на якому тримається цей ефект, так звані «структури, що пробуджують прагнення до завершення» або ж набір «провокуючих питань» [14, с. 55]. Таким чином, структура інтриги – це порядок подій у творі, який використовує автор, аби викликати у читача необхідні емоції.

Особа, що постає другим складником успішної інтриги – тонко сформований образ, що має обмеженість у знаннях про ситуацію, а також є потенційно привабливою для читача, оскільки піддається впливу небезпеки. Адже від рівня емпатії до протагоніста залежить рівень зацікавленості твором.

Водночас важливим аспектом створення напруги є не лише надання головному герою та читачам обмеженої кількості інформації, але й майстерне поєднання того, що знає аудиторія, але не знає протагоніст. Читач має володіти пластом інформації про подальші події або про інших героїв, але не знати результату, відчуваючи при цьому потребу та неможливість допомогти персонажу.

Для досягнення такої мети дослідники виділяють кілька типів розповіді. Вона може бути від першої особи, коли головний герой є оповідачем, що описує події від свого імені, або ж від третьої особи, коли хтось сторонній вимальовує дії персонажів та події, що відбуваються навколо них. Варто зазначити, що існує два типи розповіді від третьої особи: третя особа обмежена, коли оповідач сфокусований на одному персонажі, та третя особа всезнаюча, коли автор фокусується на кількох персонажах одночасно, що дозволяє йому створювати відразу кілька інтриг [20].

Цікавою видається спроба теорії «напруги», запропонована Пітером Вордером (1996), який прагне концептуалізувати, описати та пояснити явище «інтриги» з психологічного боку. За основу дослідник узяв концепцію інтриги психолога Д. Зільмана, у якій головною умовою постають рецептивні відчуття читачів до своїх героїв. Поціновувачі історії мають відчувати симпатію до персонажів, водночас заподіяння шкоди протагоністам має бути ймовірним, але не абсолютно точним. При цьому як один із основних компонентів інтриги Пітер Вордер виокремлює здатність читачів емоційно реагувати на події у творі. Його простим поясненням механізму очікування є те, що він виникає, коли «небажаний результат (або подальший розвиток) здається ймовірним (або якщо бажаний результат здається мало ймовірним)» [19, с. 235].

Розробляючи теорію інтриги у контексті «бажання-розчарування», дослідник Аарон Смутс (2008) значення невизначеності як чинника інтриги вважає переоціненим. Його концепція зосереджується на тому, що читач, який неодмінно прагне бути залученим до подолання небезпеки разом зі своїми

персонажами, може відчувати неабияке «розчарування, від сильного бажання впливати на результат неминучої події» [13, с. 284].

Інтрига у творах може досягатися також за допомогою певних знаків, підказок та деталей. Цікаво те, що ці деталі можуть бути не зрозумілі для читача та, навіть, не пов'язані між собою до певного часу. Адже автор, який поступово розкриває усі таємниці історії, одночасно демонструє взаємозв'язок між усіма підказками, які надає читачам. Такий прийом допомагає створити ще більше відчуття напруження, занурення у твір, та задоволення, коли усі складники головоломки стають ясними як для читачів, так і для героїв.

1.2 Типологія і прийоми літературної інтриги

Художня інтрига відрізняється своєю багатогранністю та багатоманітністю використання інтриготворчих засобів.

Так, серед різновидів інтриги можна виокремити: розповідну, романтичну, комедійну, короткотривалу інтригу, інтригу-жах, інтригу-загадку тощо. Водночас, слід зазначити, що оскільки поняттям інтриги оперує не лише літературознавство але й психологічна наука, то визначення її можна поширити до таких понять, як: хибний напрям, драматична іронія, передрікання, описи антуражу (створення атмосфери), – а також, – ретардація (разом з її підвидами: анулюванням сюжету, сповільненням розгортання сюжету та переривання сюжету), особливі заголовки тощо.

Глибше вивчення типології інтриготворення дає можливість зрозуміти авторську майстерність у впровадженні цього прийому під час написання літературного твору. Наприклад, розповідна або довготривала інтрига формується протягом усієї історії [21]. Письменник анонсує головну проблему, питання або ж загадку на початку розповіді, і поступово додає факти-розгадки. Читачі вибудовують власні гіпотези, здогадки, набувають почуття страху та очікування неодмінного кінця. При цьому, письменник ніби постійно натякає, що головна таємниця твору от-от вирішиться, залишається почекати ще трішки. Таким чином, розповідна інтрига розкривається та розвивається разом із

сюжетом, завершує розголошення таємниці перед кульмінацією чи закінченням твору. Складність створення такої інтриги полягає у тому, що кінець має бути вартим очікування, бажання прочитати твір до кінця. Тому, незадовго до завершення історії, автор часто вдається до використання крутого повороту сюжетної лінії.

Інший різновид інтриги, який називається короткотривалим, має за мету створення сильної емоційної реакції читача. Досягається він завдяки провокуючому, напруженому, але короткому моменту у розповіді. Наприклад, письменник може змалювати коротке протистояння або дискусію між героями [21]. Найпопулярнішим прийомом досягнення такого виду інтриги є обірваний кінець розділу, або ж накалювання ситуації у кінці розділу. Як результат, у читачів виникає бажання продовжувати знайомитися з історією, аби дізнатися, що ж буде далі.

Інтрига-жах формується тоді, коли читач очікує неминучу жахливу ситуацію [21]. Цей вид інтриги також є короткотривалим, адже розрахований на мментальну реакцію людини, однак емоційно напруженіший та більш прямолінійний.

Розглядаючи інтригу-загадку, слід зазначити, що це найбільш традиційний варіант інтриги, який найчастіше використовується у детективних романах, трилерах. Неодмінно можна помітити, що кожний вид цього художнього прийому складається з загадки, інтрига-загадка відрізняється насамперед навмисним приховуванням автором певних деталей у розповіді чи описі [21]. Читач не знає усієї правди історії, може лише здогадуватися та будувати певні гіпотези. Або ж може відчувати неоднозначність чи нерозуміння того, що відбувається. Це, знову ж таки, провокує на продовження читання тексту.

Романтична інтрига найчастіше зустрічається у драматичних творах (наприклад, любовних романах). Цей вид інтриги досягається заплутаним любовним сюжетом та почуттями героїв. Автор може тримати в таємниці об'єкта кохання, або ж вибудовує складні шляхи зізнання у любові.

Останній вид – комедійний. Найпопулярніша форма цього виду інтриги – це драматична іронія, коли читач знає факти, які не відомі героям, та споглядає за реакцією персонажів на цей факт протягом твору [21].

Усі ці види інтриг досягаються за допомогою певних прийомів. Кандидат філологічних наук Людмила Кицак зазначає, що вони можуть поєднуватися між собою та створювати одну єдину напружену ситуацію [4, с. 60-62]. А можуть наділяти твір різними відтінками напруження та з кожним кроком вибудовувати непохитну зацікавленість твором.

Найпершим прийомом варто назвати прийом замовчування, адже він є одним із основних елементів створення інтриги. Цей прийом досягається автором завдяки приховуванню певних елементів сюжету. Письменник не ставить за мету ввести читача в оману, він лише недоказує певні факти, що не дають змогу читачам одразу зрозуміти сюжетну таємницю та тримає їх у невідомості.

А от завдяки прийому інтригуючої паузи, автор ніби дразнить читачів, не даючи бажаного розкриття інтриги. Письменник ніби підводить до кульмінації, до кінця, проте раптом різко обриває сюжетну лінію. Водночас стає зрозумілим, що розгадка криється лише десь у наступних розділах. Це і зацікавлює читачів.

Цікавим є засіб використання «особливих заголовків». Адже назви розділів/підрозділів можуть слугувати певною підказкою, у заголовку можуть бути зашифровані подальші події або ж головний секрет попередньої загадки. Таким чином автор спроможний досягнути двох протилежних цілей: заспокоїти та, навпаки, заінтригувати читача.

Класичним видається і прийом перипетій – несподіваних сюжетних поворотів, коли очікувана сюжетна лінія ніби ламається, а на її місці з'являються загадкові та неочікувані моменти.

Сюжетні несподіванки можуть підкріплюватися створенням антуражу, коли автор змальовує місце подій, моделює певну атмосферу і, тим самим, пробуджує певні емоції у читача. На підставі подій, що відбуваються, та почуттів героїв, автор підсилює все змалюванням природи, інтер'єру, звуків навколо,

запахів тощо. Це допомагає йому перенести читача у ситуацію, яка описується. Людина, що опиняється у реальності головних персонажів, починає переживати та зацікавлюватися ще дужче.

На відміну від описаних вище прийомів, де автор лише грається з читачами, не вводячи їх в оману, прийом лжеінтриги будується на відвертому обмані читачів. Наприклад, письменник змушує сумніватися у вчинках тих чи тих героїв, підозрювати невинних. Це досягається завдяки тому, що автор починає розкручувати напружений сюжет навколо якогось героя, але, врешті-решт, читач та інші персонажі розуміють помилку, знаходячи логічне пояснення ситуації та докази невинності.

Може здатися, що прийом утаємничення тотожний із прийомом замовчування, але насправді утаємничення – це невідомі мотиви дій протагоністів, або ж невідомі мотиви скоєння злочину (що є ключовою таємницею у детективах).

Протилежним постає прийом зворотного розвитку сюжету, коли читачу відомий убивця та його мотиви, проте невідомо, чи вдасться взагалі розкрити злочин.

Останній прийом – це прийом напруги у безвихідній ситуації. Тоді читачам та самим протагоністам здається, що виходу з конкретної ситуації немає, що провал неминучий. Таким чином створюється відчуття напруги на страху за героїв і подальшу ситуацію у творі.

1.3 Ілларіон Павлюк – майстер художньої інтриги

Кожен художній твір приховує у собі елементи інтриги. Деякі з них містять лише один її різновид, інші ж поєднують декілька інтриготворчих видів та прийомів. Серед сучасних українських прозаїків, які у своїй творчості широко використовують художню інтригу, останнім часом виділяється Ілларіон Станіславович Павлюк.

Письменник народився у 1980 році на Херсонщині в місті Скадовськ. Дитинство провів на Сахаліні (Схід Росії), після повернення проживав у місті Луганську Донецької області [7].

Ілларіон Павлюк закінчив Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля (1996–2001 роки) за спеціальністю журналістика [7]. Діяльності журналіста він присвятив багато років життя, починаючи від роботи репортером-міжнародником (спеціалізуючись на арабо-ізраїльському конфлікті).

З 2010 по 2011 рік працював продюсером та членом журі на телеканалі «1+1». З 2015 року брав участь у війні на Сході в складі добровольчого батальйону. Згодом став співвласником продакшн-компанії Ivory Films. На рахунку діяча налічується вже 13 фільмів, знятих з 2007 по 2018 рік, у яких він постає продюсером, сценаристом або автором [7].

Письменницьку кар'єру Ілларіон Павлюк почав з дебюту свого першого роману «Білий попіл» – це детективний роман у стилі нуар, опублікований у Львові в 2018 році. В оригіналі твір «Білий попіл» написано російською (переклад українською Михайла Бриниха) [1].

Згодом письменник видав ще два романи («Танець недоумка», «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»), «19 різдвяних оповідань» (Львів: «Видавництво Старого Лева», 2018), оповідання «Маріє, Різдво!» [7].

На сьогодні Ілларіон Павлюк проживає у місті Києві, має дружину та п'ятьох дітей.

Останній твір, який був виданий «Видавництвом Старого Лева» у 2020 році, «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» (переклад з російської: Вікторія Стах, 2020), автор писав понад рік. Від початку Ілларіон Павлюк мав повний набір героїв роману, спрямовував увагу на алюзійне відтворення картин Ієроніма Босха «Сад земних насолод» та «Сім смертних гріхів», а також твору Данте Аліг'єрі «Божественна комедія» й давньогрецьку міфологію. Але написання роману призупинялося до того моменту, поки письменник не вигадав героїню, яка стала рушійним поштовхом твору, дівчинку Надійку.

Важливо зазначити, що автор змалював Надю як дитину з особливостями розвитку та слуху, детально змальовуючи світосприйняття дівчинки для того, аби соціум у реальному житті спокійніше реагував на людей із порушеннями здоров'я. До речі, описати усі особливості героїні Ілларіону Павлюка допоміг власний досвід, адже він постійно займається благодійністю для дітей з певними порушеннями розвитку.

У дисклеймері до роману письменник зазначає, що під час написання він керувався порадами своїх друзів [8]. Так, скажімо, він висловлює подяки Олегу Созонтовичу, який, працюючи психіатром, розповів йому про власний досвід роботи з пацієнтами. Або ж Юрію Колесникову, дільничому у невеличкому селищі. І, авжеж, дружині Світлані, яка допомагала своєму чоловікові порадами та настановами.

Водночас автор у своєму романі намагався зберегти та передати читачам власні переконання і віру у абсолютне Добро та Зло. Саме тому грішники, котрі проживали у селищі Буськів сад, не мали шансу на порятунок.

Цікавими постають відгуки на роман письменника «Я бачу, вас цікавить п'ятьма». Так журналіст Андрій Цаплієнко зазначає, що роман Ілларіона Павлюка «веде до розгадки таємниці злочину не по колу, як у класичних романах Noir, — а по спіралі», а також додає, що заздрить читачам, які тільки почали знайомитися зі славнозвісним твором [8].

Натомість чемпіонка світу з професійного боксу Аліна Шатернікова, яка вперше ознайомила з творчістю Ілларіона Павлюка, відгукується про роман як про «майстерне поєднання сучасної буденності, життєвої драми і детективних пригод» [8].

Висновки до першого розділу

Отже, вивчення та систематизація різних концепцій художньої інтриги, представлених в теоретико-літературних дослідженнях українських та зарубіжних літературознавців, дає змогу простежити їх багате розмаїття. При цьому неможливо виокремити єдину концепцію поняття «інтриги», адже кожен

дослідник акцентує свою увагу на різних складових цього явища. Але можна з упевненістю стверджувати, що «інтрига» – це універсальний художній прийом, який є цілком необхідним для творів будь-якого жанру та спрямування, оскільки створення напруги зацікавлює та триває увагу читача впродовж усього твору.

Як ми бачимо, типи та прийоми художньої інтриги можна співвіднести один із одним, кожний вид та його складові спрямовані на досягнення однієї мети – створення у читача відчуття страху, напруги та очікування. Автор сам обирає, яким шляхом він піде для виклику емоційного відгуку читача на історію, адже інтрига може охоплювати як героїв, так і сюжетні повороти, таємничі деталі, загадкові факти, причетність читачів до розгадки історії та їх емпатії до протагоністів. Таким чином досягається утримання уваги, захоплення твором та зацікавленість у його кінцівці.

Різноманітні прийоми та види художньої інтриги намагається поєднати у своєму романі «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» Ілларіон Павлюк, який поміж письменницької діяльності, досяг успіху у сфері журналістики та продюсеруванні.

РОЗДІЛ 2. Художня інтрига як основний елемент у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»

2.1. Особливості творення художньої інтриги у романі

Художня інтрига, яка є невід'ємною та вагомою частиною роману Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма», пронизує кожную частину твору. Автор з майстерністю захоплює увагу читача з перших сторінок й використовує різноманітні види, прийоми інтриготворчого елемента для надання текстові утаємниченості та експресивності.

З самого початку роману й упродовж усієї історії письменник створював та підтримував за допомогою різних деталей, загадок довготривалу інтригу. Знайомити читачів зі своїми героями оповідач почав з ніби випадкового епізоду, у якому беруть участь Чоловік у червоному, Гала та особлива дівчинка Надійка. До речі, саме через те, що об'єктом пошуку виступає дівчинка з особливостями відчуття світу, яку наратор детально змальовує як надзвичайно добру та милу, емпатичні зв'язки між читачем та Надійкою, переживання за дитину постають досить сильними та непохитними. Вже з першого розділу оповідач умовно закодує три загадки твору: хто такий Чоловік у червоному, чому Гала настільки дивно реагує на дівчинку (спочатку не розуміє, хто вона, а потім приймає за свою доньку) та чому Надійка, плескаючи у долоньки, стоїть на зупинці холодного вечора.

Далі історія переноситься до змалювання жахливих обставин життя Андрія Олександровича Гайстера, що, неодмінно, впливає на емпатичні зв'язки протагоністів та читачів, а це, у свою чергу, формує успішність розвитку інтриги у творі. Тут, також, варто зазначити, що письменник веде розповідь від третьої особи як всезнаючої, він фокусується на кількох персонажах одночасно, веде декілька сюжетних ліній, тим самим тримаючи читачів у напрузі невідомості. Розкриваючи перед читачами історію Андрія, оповідач описує його служіння та випадкове вбивство ним хлопчика, зустріч персонажа з Надійкою на похоронах, страхітливую смерть Аліси, недоношену дитину та анонсує розвиток подальших

подій твору, рух героя від одних подій до інших: *«Утім, він про це не знав, і тому за кілька хвилин штовхнув вхідні двері й вийшов у сонячний зимовий день, припустившись фатальної помилки. Уже другої в цій історії. Перша — це піти звідти, де ти був щасливий. Другою помилкою стало рішення вийти надвір без мотивації жити»* [8, с. 52].

Далі наратор зосереджується на історії дівчинки Надійки, її зустрічі з убивцею. Прикметно, що впродовж усього твору справжнє ім'я злочинця не розкривається, метафорично письменник називає його Звіром, тим самим створюючи враження про цього чоловіка як злісного і страшного. Упродовж роману оповідач поступово розкриває внутрішній світ убивці, розповідаючи про його дитячі травми, зацікавлюючи тим самим читача, даючи йому змогу розмірковувати, хто ж із персонажів є головним злочинцем.

Власне, акцентуючи на таких характеристиках, наратор детально змальовує інтер'єр підземелля цукрового заводу, у якому творив свої злочини убивця: *«Гирло однієї із труб, що вели в каменярню, було перекрите величезним вентилятором. Звір припав до нього, зосереджено і жадібно вдихаючи повітря. На кожному оберті вентилятор видавав жалібне «взззумм-взззумм-взззумм»...Звір ставав схожий на великого птаха чи ангела. Навіть дужче на ангела... Якби не кров. Звір був заляпаний нею весь, від великої червоної ляпки на животі аж до бісеру дрібних крапель на чолі та вилицях..»* [8, с. 56].

Саме таким постає перед нами контекст зустрічі Надійки зі Звіром. За крок до порятунку від убивці, особлива дівчинка звертається до нього зі словами *«Я тебе знаю!»*. Безвихідність ситуації, в яку вона потрапляє, очікування неминучого жахливого кінця напружує сюжет, загострюючи читацьку інтригу: невже кінець, як же далі розгортатимуться події? За поданою вище типологією інтриготворення, даний тип інтриги можна означити як інтригу-жах, що змушує читача відчувати сильне емоційне потрясіння.

Далі оповідач, удаючись до цікавого прийому сплутування сюжетних ходів, знову ж таки, повертається до історії Андрія, який відчуває, що на нього чекають неминучі пригоди життя: *«— Щось відбувається, Андрюхо... —*

пробурмотів він сам до себе. — Щось дуже дивне» [8, с. 74]. У такий спосіб наратор ніби підкидає дрова у піч, готуючи читачів до подальшого розгортання подій.

Перехресчуванню сюжетних історій Андрія і Надійки слугує вагома сюжетна деталь – фотографія – саме її, фотографію своєї давньої знайомої Надійки, знаходить у «теці» головний герой, вирішуючи відправитися на пошуки дівчинки.

Звертаючись до типології художніх прийомів інтриготворення, варто зазначити характерний для твору підбір «особливих заголовків» до окремих його розділів. Ці заголовки вибудовують своєрідну енігматичну площину роману, посилюючи його інтригуюче начало, наприклад: Розділ 4 «Дехто потрапляє в біду»; Розділ 5 «Фатальна помилка номер 2»; Розділ 23 «Гра почалася»; Розділ 36 «Угадай, хто мене вбив»; Розділ 54 «Краще не відчиняйте» тощо.

У той момент, коли Андрій потрапляє до нового селища під назвою «Буськів сад», де поселився справжній убивця, Надійка блукає катакомбами. Оповідач майстерно змальовує внутрішній образ цих лабіринтів, підкреслюючи скрутне становище дівчинки та швидкоплинність часу на її пошуки: *«Плесь! Плесь-плесь! Вона зробила це просто так, щоб морок не огортав її так щільно, дурманячи таким знайомим ароматом»* [8, с. 160].

Андрій же вибудовує власні гіпотези, знайомиться з мешканцями селища, своєрідно каталогізуючи підозрюваних. Цим він захоплює увагу читача, залучаючи його до своїх розмірковувань. Інтерес до розв'язання таємниць підсилюють і постійно повторювані фрази, написи чи повідомлення типу: «ви вже з'ясували, хто вбивця?» або «знайди мене» тощо.

Приєм перипетій спіткає читачів у той момент, коли раніше померла Гала (мати особливої дівчинки) повертається у місто у ролі новоприбульця. Це шокує і самого протагоніста, Андрій вважає, що усі мешканці селища втратили розум, адже в ньому ніхто не пам'ятає про смерті людей, зниклу дівчинку та серійного вбивцю, що ховається тут.

Подальше розгортання сюжету розбудовується на застосуванні прийому лжеінтриги, коли здається, що все розкрито, усі підозри падають на Арсена, проте саме тут оповідач знову спростовує усі здогадки, ще більш підсилюючи уяву читачів.

Інтригуючим постає і факт спорідненості злочинця із мером міста, на що натякається в кількох уривках тексту. Окрім того, для підсилення читацької інтриги наратор вдається до своєрідного анонсування подій, використовуючи вислови типу: «...ця ніч стане останньою...» або ж «...а люди їли, дивилися телевізор, ховалися в телефони, і ніхто з них не відчував того, що так безпомилково визначили дворові пси: почалося...» [8, с. 511]. Найгострішими видаються слова: «...це був кінець. Не глухий кут, а саме кінець», що чудово описують прийом безвихідної ситуації як спосіб вираження художньої інтриги у творі [8, с. 528].

Захоплюють та змушують відчувати страх описи таких подій, як: Звір переслідує жертв; народ звинувачує невинних; Андрій втрачає останні хвилини (до речі, обмеженість у часі та швидка його плинність – теж гарний приклад створення у читачів відчуття напруги); селище наповнюється ще більшою кількістю смертей. А підкріплюється це символічною потаємністю місяця – бездушного свідка земних перипетій: «Місяць височів над селищем — наче гігант схилив свій бездушний лик, намірившись потамувати спрагу кимсь із мешканців» [8, с. 550].

У той момент, коли оповідач розкриває справжнього вбивцю, здається, що твір закінчено. Проте далі найважливішим у тексті постає не віднайдення злочинця, а порятунок особливої дівчинки та душі Андрія із Пекла. Тому кульмінаційна точка сюжету розгортається у площині визволення Надійки з катакомб.

2.2. Художня деталь як важливий інтриготворчий чинник

Художня деталь відіграє вагому роль у побудові інтриготворчої структури твору. У літературознавчій енциклопедії (автор-укладач Юрій Ковалів) її

визначають як виразну подробицю, особливо значущий елемент художнього тексту, що несе суттєве смислове та ідейно-емоційне навантаження [2]. Саме деталь у творі дозволяє письменнику розширити смислові горизонти тексту і водночас надати читачам простір для своєї інтерпретації.

Основною художньою деталлю, що виконує важливу інтриготворчу функцію у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» постає «тека». Саме вона дозволяє об'єднати усі сюжетні лінії, героїв та дає змогу досягнути глибинний сенс твору. Водночас папка виступає як цілком реальний предмет, так і особливе містичне начало роману, що об'єднує реальність та ірреальність. Є всі підстави стверджувати, що деталь «теки» постає головним чинником сюжетної інтриги, яка виформовується протягом усієї історії.

Варто зазначити, що роман приховує у собі велику кількість алюзій, які майстерно приховані у різноманітних деталях, персонажах, словах, піснях, символах тощо. Важливу роль при цьому відіграє інтертекстуальна складова твору.

Перш за все, потрібно наголосити, що у підтексті твору виразно прочитується алюзія на триптих Ієроніма Босха «Сад земних насолод», а, конкретніше, – його частину «Пекло» [10]. Насамперед, це стосується назви селища «Буськів сад», яка висвітлювалася на головній площі, і в якій у слові «сад» постійно втрачалася буква «с», що прочитувалося, як «Буськів ад» – перший натяк на ситуацію, в яку потрапив персонаж.

Такий використаний письменником прийом алюзій, міфообразів, що відсилають до конкретних витворів мистецтва, кіно чи біблійної літератури, зацікавлює читача ще більше, залишаючи стійке враження, потребу глибше відчитувати авторське художнє письмо, розгадуючи його художні таємниці.

Починаючи із «теки», стає зрозумілим, що вона не є просто слідчим документом, не дарма оповідач зазначає: *«У кімнаті хтось був. Андрій із цим відчуттям прокинувся, й воно нікуди не поділося навіть зараз, коли він обвів поглядом порожню, єдину кімнатку квартири»* [8, с. 83]. Тека ніби набуває людських якостей, вона може бути присутньою, може спостерігати. Також папка

«знала», що може змусити протагоніста відправитися у далеку подорож, і саме тому у ній лежали фотографії маленької дівчинки.

Варто наголосити на детальному описі важкої історії життя Андрія, що допомагає письменнику розгорнути складну сюжетну лінію та створити певну емпатію до героя, що є важливим показником успішності інтриги.

Неодноразово у творі лунає фраза «діти не мають помирати», ці слова стосуються не тільки потреби врятувати Надійку, насамперед, вони стосуються долі головного героя та порятунку його душі: завдяки детальним описам дитинства Андрія; «людини без обличчя», що утотожнює стан втрати Андрієм себе самого; збігу імен померлої сестри Андрія та загубленої дівчинки Наді тощо.

Важливі смислотворчі функції роману розкриваються у сценах потягу, де, до речі, звучить мелодія пісні «Highway to Hell», і до персонажа підходить хлопчик, який називає себе Ієронімом. Він простягає до Андрія дві ягоди, червону та синю, котрі несуть забуття чи відкривають правду. Ієронім –ім'я не випадкове, воно відсилає читача до автора славнозвісних картин, які дали письменнику творче натхнення. А ягоди – це популярні символи вибору між болісною правдою реальності та блаженною невідомістю ілюзії. У картинах Босха вони несуть важливу роль Добра і Зла. Під час подорожі головний герой знайомиться із Дорою, яка відіграє нейтральну, але вагому роль «зацікавленості» у романі. Вона постійно ставить різні питання, які допомагають головному герою та читачам розгадати таємниці твору.

Також у потягу постійно присутня деталь «мідної жаби», що постає символом потойбіччя. Вона супроводжує кожного персонажа, якого автор відносить до «темної» сторони. Жаба спіткає чорницю, яка є точною копією Емпуси (грец. Empusa) — у давньогрецькій міфології нічної демонічної істоти, однієї зі страховиськ підземного світу, здатної змінювати свою подобу, щоб лякати людей і висмоктувати з них кров. В комедії Аристофана «Жаби» Емпуса постає перед героями в подобі жінки та перетворюється на собаку. Одна нога в неї мідна, інша — з гною [3]. Таку ж саму жабу мали Дора, бармен та Чоловік у

червоному. Образ останнього заслуговує на окрему увагу, особливо з огляду на окремі символічні подробиці в його характеристиці: імені цього чоловіка, Харитон Еребович, його червоного плащу, мідної жаби та колекції монет, що сукупно прямо натякають на його роль у творі. Ім'я героя постає алюзією персонажа давньогрецької міфології, сина Ереба й Ночі (варіант: німфи Стікс), перевізника померлих у царство Аїда. Харона уявляли у подобі неохайного старого з брудним червоним плащем і неприємним поглядом. Він перевозив душі померлих у підземне царство річками Стікс чи Ахерон. За перевезення Харон вимагав платню (тобто навлон) вартістю в один обол. Аби не гнівати перевізника, родичі померлого клали до рота небіжчика відповідну монетку [12]. Звісно, автор подав свою художню інтерпретацію Чоловіка у червоному, у творі Харитон знає про всі таємниці головного героя, він перевозить його душу на інший бік без умови поховання тіла (оскільки Андрій був у комі). Також, Харитон Еребович постійно цитує «Божественну комедію», Книгу Буття, Євангеліє, казку Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц» тощо, проте ці цитати ніхто з його оточення не розуміє і тому він радить співбесідникам більше цікавитися мистецтвом, адже тоді світ стає пізнаваним. Водночас завдяки прихованим деталям в образі цього героя, можна припустити, що він відправляється у потойбічний світ, а точніше, – у Пекло.

Про те, що Андрій відправляється у світ мертвих, дає зрозуміти і назва річки, через яку він переправляється – Туонь (Манала (фін. Manala, також Туонела фін. Tuonela) — потойбічний світ у фіно-угорській міфології [6].

Важливе місце у смисловій картині твору відведено символічному значенню цифри 7. Єдине кафе у селищі під назвою «Мінотавр» виступає алюзією на «Божественну комедію» Данте Аліг'єрі, де у частині «Пекло» саме Мінотавр є стражем сьомого кола [9]. Окрім того, головний герой роману поселяється у готелі Буськового саду під номером сім також зовсім не випадково, адже тут присутній натяк на сім смертних гріхів господніх. Є всі підстави стверджувати думку про зашифроване у тексті медіатекстуальне прочитання ще однієї картини Ієроніма Босха «Сім смертних гріхів та Чотири останні речі» [11].

Гординя, жадібність, хтивість, заздрість, ненажерливість, гнів та лінощі уособлюють героїв твору. Як казав Харитон: «— А що, як я скажу, що причин, через які люди коять зло, всього лише сім? — продовжив той. — Ні більше, ні менше! Сім — от і вся ваша «ціла наука»!» [8, с. 152].

Образ «теки» уособлює «спокусу», «заборонений плід». І кожному герою папка створювала свій заборонений солод, кожен гріх підкріплювався певною інформацією у течці, а підкуп нею змушував персонажів скоювати нові й нові злочини.

Ще одна деталь – щоденник Захара Науменка (пожежного). Саме тут було зафіксовано, що у цьому селищі життя йде по колу, як у справжньому Пеклі: «... Усі! Усі тут одного разу вже помирили! У тих щоденниках я знайшов запис про смерть кожного, кого знаю! А через якийсь час написав про тих людей, як про нових знайомих! Поняв, не? Як про тих, хто тільки-тільки приїхав! І якимось я теж здохну, і ти прийдеши на мій похорон, а потім ми познайомимося, як уперше!...» [8, с. 318].

Неодмінно важливою деталлю, яка провокує новий виток інтриги, у творі постає рука, прикріплена до дверей номеру Андрія. Цей загадковий елемент описаний так само, як це змальовано на картині Ієроніма Босха «Сад земних насолод» [10]. Ця деталь служить певною підказкою як для героя, так і для читача, що прагне разом із ним розгадати таємниці: «До дверей була приклеєна металева тарілка чи, може, кругла таця, пофарбована в синій колір; до таці кухонним ножом прибита відрізана людська кисть із випростаним угору вказівним пальцем, до якого приклеєний гральний кубик, а на зап'ястку — доволі вишуканий золотий браслет. Він був зібраний із тонких прямокутних пластин, і на кожній вигравіювана витонченим шрифтом латинська літера. Літери склалися в слово. Christine» [8, с. 339].

Звідси впливає ще одна деталь, яка допомогла у пошуку серійного вбивці – браслет, одягнутий на кисть. Ця прикраса давала зрозуміти про тісний зв'язок між убивцею та жертвою.

Не дає втратити ентузіазм до пошуку Звіра й повідомлення, що прийшло на телефон Андрія «УГАДАЙ, ХТО МЕНЕ ВБИВ» [8, с. 370].

Останнім предметом, що став важливим, хоча й не вирішальним, у розкритті особистості вбивці, стала книжка анекдотів, яку тримав у себе Звір. Оскільки серійні вбивці не мають відчуття гумору, вони вимушені вчитися жартувати, що і робив убивця.

У «судну ніч», як наголошує персонаж, у Буськовому саду зібралися справжні грішники: *«Чи був той, що називав себе Звіром, серед людей, на обличчя яких лягла тієї ночі місячна тінь? Ясна річ, був. Чи жадав він покути, помсти, або, може, — знемагав із ревнощів? Либонь таки, все водночас. Гріхи рідко ходять нарізно. І по-справжньому вовчі гріхи радше за все властиві найпаршивішим вівцям»* [8, с. 516]. Слід відзначити характерне для твору наскрізне порівняння людей із тваринами. У такому зіставленні символічно простежується думка, що усі дії персонажів зумовлені виключно інстинктами, без глибокого осмислення життя.

Підтвердженням того, що усе дійство відбувається у Пеклі, стали й слова Харитона «Pape Satan aleppe!», що є початковим рядком VII пісні «Пекла» Данте Аліг'єрі. Сучасні коментатори Пекла розглядають ці рядки як своєрідне демонічне звернення до Сатани [9].

Врятувати свою душу Андрію допомогла віра у порятунок дівчинки Надії з Пекла, і, як наслідок, тверда надія врятувати самого себе. *«Моє обличчя більше не намальоване»* [8, с. 606], – виголошує він, і з мужністю вирушає на пошуки Надії.

Вибираючись із катакомб, Андрій разом із особливою дівчинкою дивилися на палаюче селище, де *«вогонь розливався стелею, й тому видавався якимсь неприродним. Живим. Диявольським»* [8, с. 652].

Висновки до другого розділу

Отож, письменник у своєму романі «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» використовує різноманітні види та прийоми художньої інтриги для утримання уваги читачів упродовж усього твору. Оповідач постійно натякає на близький

кінець, проте кожного разу знаходить привід для нового повороту сюжету. Ілларіон Павлюк не зупиняється на стандартній схемі створення напруги, він намагається поєднати якомога більше елементів її розбудови, до останнього тримаючи в таємниці анонсовані на початку твору загадки.

Таким чином, детальне прочитання роману Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» дає підстави стверджувати, що автор широко вдається до різних міфологічних, мистецьких, біблійних, літературних алюзій, що своїм втаємниченням тримає увагу читачів від початку і до самого кінця твору, залишаючи для роздумів безліч питань. Кожна деталь допомагає письменнику підтримувати інтригуючий настрій, що робить роман захоплюючим та загадковим.

ВИСНОВКИ

Художня інтрига як один із головних прийомів, які використовують автори при написанні будь-якого твору, наповнює текст різними елементами, що створюють відчуття напруги та очікування у читачів.

Інтриготворчий процес пов'язаний із багатьма літературними прийомами та засобами. Усі вони спрямовані на пробудження емоції у читача, що знайомиться з твором, адже емоція – це головний чинник створення взаємозв'язків між сюжетною історією та її реципієнтом. Автор вибудовує певну «гру на почуттях», де важливим залишається майстерне балансування на страхах, переживаннях, зацікавленості та очікуванні.

Водночас інтрига, яка поділяється на зовнішню (фабульну) та внутрішню (ідейно-змістову), працює на основі конкретної схеми, що складається з двох складників – структури, що є фундаментом твору, чітко сформованим автором, та особу, яка також має обмежені знання щодо ситуації, але уміло формує емпатичні зв'язки з читачем.

Письменник може апелювати до різних видів художньої інтриги. Здійснений аналіз інтриготворчих прийомів у романі Іларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» дозволив виділити такі, як: інтрига-жах, любовна інтрига, лжеінтрига, розповідна інтрига, інтрига безвихідної ситуації тощо. Автор також широко вдається до енігматичного шифрування вчинків своїх героїв, смислове наповнення яких має як цілком реальне, так і глибоко символічне прочитання. Разом із тим, значну роль у створенні інтриги у творі відіграє майстерне використання автором міфологічних персонажів (Харона, Емпуси, Мінотавра) та знакових місць (Манала (Туонелла) – потойбічний світ у фіно-угорській міфології), літературних (комедія Аристофана «Жаби», «Божественна комедія» Данте Аліг'єрі) сюжетів, символічних текстів відомих живописних полотен Ієроніма Босха «Сім смертних гріхів» та «Сад земних насолод».

Важливим також постає те, що виклад інформації, який є відмінним для протагоністів та читачів, досягається за допомогою різних типів розповіді.

Історія може описуватися від першої особи або від третьої, що суттєво змінює уявлення читача про твір та ситуацію у ньому.

При цьому письменник постійно натякає на близькість відгадки усіх таємниць твору, що рухає зацікавленість до продовження читання, розбудову власних гіпотез, переживання за долю улюблених героїв. До речі, саме те, що читач відчуває сильну потребу допомогти протагоністу, без власне змоги цього зробити, формує тісний зв'язок із героями та змушує занурюватись у сюжетну канву твору ще дужче.

У своєму романі «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» Ілларіон Павлюк зосереджує увагу на створенні загадок як для читачів, так і для героїв історії. Розповідну інтригу він прокладає упродовж усього твору, підкріплюючи її різними деталями, знаками та символами.

Інтрига у творі автора бере на себе роль головної рушійної сили роману, адже саме за допомогою цього художнього прийому письменник зацікавлює читача та змушує його пізнавати історію до кінця.

Приховуючи певні підказки як у самому тексті, так і у назвах розділів, Ілларіон Павлюк розгортає багатопланову, сповнену таємниць оповідь.

Прикметно також, що письменник вдається до містичної сюжетної складової, яка простежується в характері окремих деталей і подробиць (наприклад, ключові деталі «теки», жаби, книги анекдотів тощо), фраз і висловів, пісень, які допомагають головному герою та читачам розгадати таємниці, і, водночас, заплутують своєю багатифункціональністю.

Окремо варто виділити виписані автором географічні простори та архітектурні споруди, що також виступає одним із прийомів успішної інтриги. Ілларіон Павлюк майстерно змальовує кожен куточок (цукровий завод, будинок Звіра, головна площа Буськового саду, лікарня та інше), в якому постають персонажі, тим самим занурюючи читача у конкретні місця подій.

Також, неодмінною перевагою твору є виписані в ньому дві сюжетні лінії, які тісно переплітаються одна з одною, створюючи водночас інтригуючі паузи у той момент, коли автор несподівано переносить нас із одного простору в інший.

Отже, художня інтрига як важливий чинник утримання уваги читача є багатограним літературним прийомом, що за основну мету має пробудження емоції у людини, через її повне занурення та зацікавленість історією. Художня інтрига не формується на односторонньому висвітленні у тексті, адже вона складається з різноманітних типів та прийомів, що простежуються впродовж всього тексту. Цей літературний прийом є важливим рушієм сюжетної дії, що визначає її характер та настрій розповіді від початку й до кінця твору.

РЕЗЮМЕ

Художня інтрига – літературний прийом, який спрямований на утримання уваги та створення почуття зацікавленості читачів. Інтриготворчі процеси, що використовуються у творах будь-якого жанру, безпосередньо впливають на успішність сприйняття іншими історії. Саме літературна значущість цього художнього прийому зумовила вибір теми курсової роботи «Художня інтрига у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма»».

У першому розділі роботи обґрунтовано сутність поняття «інтриги» у художньому тексті. На основі аналізу різних концепцій, типів та прийомів з'ясовано роль інтриги, однієї з найвагоміших рушійних сил розвитку літературного тексту.

У другому розділі на основі герменевтичного, структурно-семіотичного, нарративного та інтертекстуального методів літературознавчого дослідження проаналізовано особливості творення художньої інтриги у романі Ілларіона Павлюка «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» та розкрито роль художньої деталі як важливого інтриготворчого чинника.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів. Обсяг роботи складає 31 сторінок. У списку використаної літератури нараховується 22 джерело, зокрема 10 – англійською мовою.

Ключові слова: художня інтрига, інтриготворчі типи, інтриготворчі прийоми, художня деталь.

RESUME

Suspense is a literary technique aimed at keeping attention and creating a sense of interest in readers. Intriguing processes used in works of any genre directly affect the success of others' perception of the story. It was the literary significance of this literary technique that led to the choice of the subject of the term paper "Literary suspense in Hilarion Pavlyuk's novel "I see you are interested in the dark"".

The first section of the work substantiates the essence of the concept of "suspense" in the literary text. Based on the analysis of various concepts, types and techniques, the role of suspense, one of the most important driving forces in the development of a literary text, is clarified.

In the second section, based on hermeneutic, structural-semiotic, narrative and intertextual methods of literary research, the features of creating a literary suspense in Hilarion Pavlyuk's novel "I see you are interested in the dark" are analyzed and the role of literary detail as an important intriguing factor is revealed.

The coursework consists of an introduction and two sections. The volume of the work is 31 pages. The list of used literature includes 22 sources, including 10 in English.

Key words: literary suspense, suspense, intriguing types, intriguing techniques, literary detail.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Білий попіл. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D1%96%D0%BB%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%BB. – Загол. з екрану.
2. Деталь художня // Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — Київ : ВЦ «Академія», 2007. — Т. 1 : А — Л. — 271 с.
3. Емпуса. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BC%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%B0>. – Загол. з екрану.
4. Кицак Л. Художня природа інтриги в детективах: [Електронний ресурс]/ Людмила Кицак. – Режим доступу:
file:///D:/Downloads/Telegram%20Desktop/Ulvzsh_2014_7-8_16.pdf.
 – Загол. з екрану.
5. Літературознавча енциклопедія: У двох томах. Т. 1 / Авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. — К: ВЦ «Академія», 2007. — 608 с.
6. Манала. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B%D0%B0>. – Загол. з екрану.
7. Павлюк Ілларіон Станіславович. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%8E%D0%BA_%D0%86%D0%BB%D0%BB%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%BE%D0%BD_%D0%A1%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Загол. з екрану.
8. Павлюк І. С. Я бачу, Вас цікавить п'ятьма: [Електронний ресурс]/ Ілларіон Павлюк. – Режим доступу:
https://chtyvo.org.ua/authors/Pavliuk_Illarion/Ya_bachu_Vas_tsikavyt_pitma/.
 – Загол. з екрану.
9. Пекло (Божественна комедія). [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%>

- [BE \(%D0%91%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B0 %D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F\).](#) – Загол. з екрану.
10. Сад земних насолод. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%B4_%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4. – Загол. з екрану.
11. Сім смертних гріхів (Босх) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%96%D0%BC_%D1%81%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%B3%D1%80%D1%96%D1%85%D1%96%D0%B2_\(%D0%91%D0%BE%D1%81%D1%85\)](https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%96%D0%BC_%D1%81%D0%BC%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%85_%D0%B3%D1%80%D1%96%D1%85%D1%96%D0%B2_(%D0%91%D0%BE%D1%81%D1%85)). – Загол. з екрану.
12. Харон (міфологія). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%BD_\(%D0%BC%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%BD_(%D0%BC%D1%96%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F)). – Загол. з екрану.
13. Aaron Smuts. “The Desire-Frustration Theory of Suspense”/Aaron Smuts. The Journal of Aesthetics and Art Criticism 66:3, 2008. – 281 – 290 p.
14. Checkoway J. Creating Fiction: Instruction and Insights from Teachers of the Associated Writing Programs. Story Press, 2001. – 294 p.
15. Ed Tan and Gijbert Diteweg, “Suspense, Predictive Inference, and Emotion in Film Viewing,” in Suspense: Conceptualizations, Theoretical Analyses, and Empirical Exploration, ed. Vorder, Wulff and Friedrichsen, 1996. – 149 p.
16. Gerrig R. J. Experiencing Narrative Worlds: on the Psychological Activities of Reading. Yale University Press, 1993. – 288 p.
17. Liotsakis V. Why Arrian wrote the Indicē: Narrative suspense as a defense of Alexander/Rivista di Filologia e Istruzione Classica. 2019. – 128 p.
18. Ortony, Andrew, Gerald L. Clore, and Allan Collins. The Cognitive Structure of Emotions, Cambridge: Cambridge University Press. 1998.

19. Peter Vorderer. "Toward a Psychological Theory of Suspense," in *Suspense: Conceptualizations, Theoretical Analyses, and Empirical Exploration*, ed. Vorderer, Wulff and Friedrichsen, 1996.
20. Stylistic Devices – Points of View (n. d.). English Grammar Online. [Electronic resource]/ Retrieved March 10, 2020. – Access mode: <https://www.ego4u.com/en/cram-up/writing/style/point-of-view>. – Title from the screen.
21. What Is Suspense in Literature? (September 26, 2018). [Electronic resource]/ Reedsy Blog. Retrieved March 10, 2020. – Access mode: <https://blog.reedsy.com/what-is-suspense/>. – Title from the screen.
22. William Brewer, "The Nature of Narrative Suspense and the Problem of Rereading," in *Suspense: Conceptualizations, Theoretical Analyses, and Empirical Exploration*, ed. Vorderer, Wulff and Friedrichsen, 1996. – 107 – 127 p.